

Medical-Surgical Nursing

Clinical Management
for Positive Outcomes

การพยาบาล ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ที่มีปัญหาสุขภาพ

* 8 0 0 3 9 8 3 0 *

การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มี...

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

7
edition

Joyce M. Black
Jane Hokanson Hawks

เล่ม **3**

สารบัญ

เล่ม 1

1 การส่งเสริมการดูแลตนเอง

(Promotion of Self-Care)

- 1 การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion)
รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์
- 2 การสร้างเสริมสุขภาพในผู้ใหญ่วัยกลางคน และวัยสูงอายุ
(Health Promotion in Middle-Aged and Older Adults)
รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์ และอาจารย์ ดร. นภาพร วาณิชยกุล
- 3 การประเมินภาวะสุขภาพ (Health Assessment)
รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์
- 4 การรักษาเสริมและการบำบัดทางเลือก
(Complementary and Alternative Therapies)
ผศ.ดร. อุษาวดี อัครทวีเศษ

2 การพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด

(Clients Having Surgery and Wounds)

- 5 ผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัด (Clients Having Surgery)
ผศ. เรณู อวจสาลี
- 6 การพยาบาลผู้ที่มีบาดแผล (Clients with Wounds)
ผศ. เรณู อวจสาลี
- 7 การจัดการพยาบาลผู้ป่วย ที่ต้องการเปลี่ยนอวัยวะ
(Management of Clients Requiring Transplantation)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

3 การเฝ้า ความเจ็บปวด และการตระหนักรู้

(Arousal, Pain and Conscious Awareness)

- ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาการเฝ้า ความเจ็บปวด และสติตระหนักรู้ความรู้สึกเจ็บปวด
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต
- 8 ผู้ป่วยที่มีปัญหาความเจ็บปวด (Clients with Pain)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต
 - 9 ประเด็นการดูแล เพื่อบรรเทาอาการทุกข์ทรมาน
(Perspectives in Palliative Care)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

- 10 ผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการนอนหลับ และการพักผ่อนและอ่อนเพลีย
(Clients with Sleep and Rest Disorders and Fatigue)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

- 11 การพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาจิตสังคม และสุขภาพจิต
(Clients with Psychosocial and Mental Health Concerns)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

- 12 ผู้ป่วยติดสารเสพติด
(Clients with Substance Abuse Disorders)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

4 เพศสัมพันธ์และความผิดปกติในระบบสืบพันธุ์

(Sexuality and Reproductive Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์
ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ

- 13 การประเมินระบบสืบพันธุ์
(Assessment of the Reproductive System)
ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ และ ดร. พรทิพย์ คณานับ

- 14 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ ในระบบสืบพันธุ์สตรี
(Management of Women with Reproductive Disorders)
ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ

- 15 การจัดการเกี่ยวกับผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ ของเต้านม
(Management of Clients with Breast Disorders)
รศ. สุวิมล กิมปี

- 16 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์
(Management of Clients with Sexually Transmitted Diseases)
ดร. นันทนา ธนาโนวรรณ

- 17 การจัดการผู้ป่วยที่มีปัญหาความผิดปกติ ระบบสืบพันธุ์ชาย
(Management of Men with Reproductive Disorders)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

เล่ม 2

5 สรีรพันธุศาสตร์

(Physiologic Genomics)

บททวนกายวิภาคและสรีรวิทยา (Anatomy and Physiology Review) สรีรพันธุศาสตร์ (Physiologic Genomics)
ผศ. ดร. ทิพา ต่อสกุลแก้ว

18 มุมมองทางพันธุศาสตร์

(Perspectives in Genetics)
ผศ. ดร. ทิพา ต่อสกุลแก้ว

6 พื้นฐานการพยาบาลอาชีวศัลยกรรมศาสตร์-ศัลยกรรมศาสตร์ : องค์ประกอบของน้ำในร่างกาย

(Foundation of Medical-Surgical Nursing: Body Fluid Components)

บททวนกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของสารน้ำในร่างกาย สัดส่วนของสารน้ำในร่างกาย และการทำงานของเซลล์

(Anatomy and Physiology Review: Body Fluid Compartments and Cellular Function)
รศ. กัญญา ออประเสริฐ

19 ผู้ป่วยที่มีภาวะเสียดุลน้ำ

(Clients with Fluid Imbalances)
รศ. กัญญา ออประเสริฐ

20 การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะเสียสมดุลอิเล็กโทรลัยท์

(Clients with Electrolyte Imbalances)
ผศ. วรณช เกียรติพงษ์ถาวร

21 ภาวะสมดุลของกรดด่าง (Acid-Base Balance)

ผศ. วรณช เกียรติพงษ์ถาวร

7 ความผิดปกติด้านโภชนาการ

(Nutritional Disorders)

บททวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบโภชนาการ (ทางเดินอาหาร)

(Anatomy and Physiology Review: The Nutritional (Gastrointestinal) System)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

22 การประเมินภาวะโภชนาการ และระบบทางเดินอาหาร

(Assessment of Nutrition and the Digestive System)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

23 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาทุพโภชนาการ

(Management of Clients with Malnutrition)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

24 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหา

การรับประทานอาหาร

(Management of Clients with Ingestive Disorders)
รศ. ดร. ผ่องศรี ศรีมรกต

25 การจัดการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีความผิดปกติของ

ระบบทางเดินอาหาร (Management of Clients with Digestive Disorders)
ผศ. รัชฎ์ฤกษ์ วัฒนวิศิษฐ์, ผศ. ภัสพร ขำวิชา

8 ความผิดปกติในระบบขับถ่าย

(Elimination Disorders)

บททวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบขับถ่าย

(Anatomy and Physiology Review: The Elimination System)
ผศ. ดร. ชูชื่น ชีวพูนผล

26 การประเมินการขับถ่าย (Assessment of Elimination)

ผศ. ดร. ชูชื่น ชีวพูนผล

27 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของลำไส้

(Management of Clients with Intestinal Disorders)
ผศ. รัชฎ์ฤกษ์ วัฒนวิศิษฐ์

28 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่ปัสสาวะผิดปกติ

(Management of Clients with Urinary Disorders)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

29 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยภาวะไตทำงานผิดปกติ

(Management of Clients with Renal Disorders)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

30 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยไตวาย

(Management of Clients with Renal Failure)
ผศ. ยุวดี ชาดีไทย

9 ความผิดปกติด้านการเผาผลาญ

(Metabolic Disorders)

บททวนกายวิภาคและสรีรวิทยาระบบต่อมไร้ท่อและระบบการเผาผลาญ

(Anatomy and Physiology Review: The Metabolic Systems)
ดร. รัตนา จารุวรรณ, ผศ. รัชฎ์ฤกษ์ วัฒนวิศิษฐ์

31 การประเมินสภาพร่างกายผู้ป่วยโรคระบบต่อมไร้ท่อ

และเมตาบอลิซึม (Assessment of the Endocrine and Metabolic System)

ดร. รัตนา จารุวรรณ, อาจารย์นิตารัตน์ ให่โก้

32 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของ

ต่อมธัยรอยด์และต่อมพาราธัยรอยด์ (Management of

Clients with Thyroid and Parathyroid)

ดร. รัตนา จารุวรรณ, อาจารย์นิตารัตน์ ให่โก้

33 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของต่อมหมวกไตและต่อมพิทูอิทารี

(Management of Clients with Adrenal and Pituitary Glands Disorders)

ดร. รัตนา จารุวรรณ, อาจารย์นิศารัตน์ ให่ไก่

34 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยเบาหวาน

(Management of Clients with Diabetic Mellitus)

ผศ.ดร. บุญศรี กิตติโชติพาณิชย์, อาจารย์สุมิตตา สว่างทุกษ์

35 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับอ่อนที่เกี่ยวข้องกับต่อมมีท่อและทางเดินน้ำดี

(Management of Clients with Exocrine Pancreatic and Biliary Disorders)

ผศ. ชาญภูมิกษณ์ วจนะวิศิษฐ, ผศ. กัสพร ขำวิชา

36 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ

(Management of Clients with Hepatic Disorders)

ผศ. ชาญภูมิกษณ์ วจนะวิศิษฐ, ผศ. กัสพร ขำวิชา

การพิจารณาในชาติพันธุ์ของประชากร

(Considerations in Ethnic Populations) 15

การดูและการคลำ (Inspection and Palpation) 15

การตรวจผิวหนังด้วยตนเอง (Skin Self - Examination) 19

การทดสอบเพื่อการวินิจฉัย (Diagnostic tests) 19

การเพาะเชื้อและการหาความไวต่อยาของโรคผิวหนัง

(Skin culture and Sensitivity) 19

การตรวจโดยใช้ Potassium Hydroxide และเพาะเชื้อรา 19

Tzanck's Smear 20

Scabies Scraping 20

Wood's Light Examination 20

Patch Testing 21

Biopsy 21

38 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของผิวหนัง (Management of Clients with Integumentary Disorders) 23

อาจารย์เพลิน สันติวรรณันท์

อาจารย์เพลิน สันติวรรณันท์

เล่ม 3

10 ระบบผิวหนัง

(Integumentary System)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา ของระบบผิวหนัง

(Anatomy and Physiology Review:

The Integumentary System) 2

ดร. สุวิชา ศรีแสง

37 การประเมินสภาพร่างกายผู้ป่วยระบบผิวหนัง

(Assessment of The Integumentary

System) 9

ดร. สุวิชา ศรีแสง

การซักประวัติ (History) 9

Current Health 9

ประวัติสุขภาพในอดีต (Past Health History) 10

ประวัติครอบครัว (Family Health History) 11

ประวัติทางจิตสังคม (Psychosocial History) 11

การทบทวนการตรวจในระบบต่างๆ (Review of Systems) 12

การตรวจร่างกาย (Physical examination) 12

คำศัพท์เฉพาะ (Terminology) 12

ชนิดของรอยโรค (Types of lesions) 13

สิ่งแวดล้อมในการตรวจ (Examination Environment) 14

การตรวจอย่างละเอียด (Depth of examination) 14

การบำบัดความผิดปกติทางผิวหนังที่ใช้บ่อยๆ

(COMMON DERMATOLOGIC INTERVENTIONS) 24

ยาทาเฉพาะที่ 25

การทำแผล 26

การล้างแผลและการพันแผลแบบเปียก 28

การบำบัดด้วยแสงอัลตราไวโอเล็ต

(ULTRAVIOLET LIGHT THERAPY) 29

การบำบัดด้วยแสงอัลตราไวโอเล็ตบี (Ultraviolet B) 30

การบำบัดด้วยแสงร่วมกับยาเคมี

(Photochemotherapy: PUVA) 30

ผิวหนังผิดปกติที่พบบ่อย 30

อาการคัน (Pruritus) 30

ความผิดปกติของผิวหนังอักเสบ (โรคเรื้อนกวาง)

Eczematous Disorders 31

ผิวหนังอักเสบที่เกิดจากปฏิกิริยาแพ้ต่อสิ่งต่างๆ

(Atopic Dermatitis) 32

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 32

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 32

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 33

ภาวะแทรกซ้อน (Complication) 33

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 33

ผิวหนังอักเสบแห้ง (Xerotic Eczema) 35

โรคผิวหนังอักเสบจากการสัมผัส (Contact Dermatitis) 35

โรคอินเทอตรีโก (Intertrigo) 36

โรคผิวหนังอักเสบแบบสเตซิส (STASIS DERMATITIS) 37

โรค โศเรียซีส วัลการิส (PSORIASIS VULGARIS) 37

สิวสามัญ (Acne Vulgaris) 40

สิวลีซิมพู (Acne Rosacea) 40

ผิวหนังฉีกขาด (Skin Tears) 40

 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 41

แผลหนองผุพองจากการกดทับ (Pressure Ulcers) 42

 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 43

ผิวหนังในระยะก่อนกลายเป็นมะเร็งผิวหนัง (Precancerous Changes in the Skin) 53

ผิวหนังไหม้จากแสงแดด (Sunburn) 53

ผิวหนังชั้นนอกแข็งผิดปกติเนื่องจากถูกแสงแดด (Actinic Keratosis) 54

 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 54

มะเร็งผิวหนัง (Skin Cancer) 55

 สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 55

มะเร็งผิวหนังชนิดเบซัลเซลล์ (Basal Cell Carcinoma : BCC) 56

มะเร็งผิวหนังชนิดสแควมัสเซลล์ (Squamous Cell Carcinoma : SCC) 57

มะเร็งผิวหนังชนิดเมลานोมาชนิดร้ายแรง (Malignant Melanoma) 58

 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 58

 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 59

ลิมโฟมาชนิดคิวเทเนียสทีเซลล์ (Cutaneous T-Cell Lymphoma : Mycosis Fungicides/CTCL) 60

ความผิดปกติแบบตุ่มน้ำ (Bullous Disorder: Pemphigus) 61

 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 61

การติดเชื้อที่ผิวหนัง (Infectious Disorder) 61

โรคโพลามทูงและเซลล์อักเสบ (Erysipelas and Cellulitis) 63

โรคเริม (Herpes Zoster : Shingles) 65

 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 65

การทำศัลยกรรมพลาสติก และศัลยกรรมตกแต่ง หรือศัลยกรรมแก้ไขความผิดปกติด้านโครงสร้างอื่น ๆ (Plastic surgery and other cosmetic/reconstructive procedures) 66

ภาพลักษณ์รูปแบบของร่างกายและการศัลยกรรม 67

กรรมวิธีปรับแต่งหน้าให้ดูเป็นหนุ่มสาว (Facial Rejuvenating Procedures) 68

 การทำผิวหนังขึ้นมาใหม่ (Facial Resurfacing) 69

 การดึงหน้า (Rhytidectomy / Face Lift) 70

 การศัลยกรรมผ่าตัดผิวหนังและไขมันขอบตา (Blepharoplasty) 71

 การทำศัลยกรรมตกแต่งจมูก (Rhinoplasty) 71

การศัลยกรรมปรับเปลี่ยนรูปร่าง การดูดไขมันและผ่าตัดไขมันใต้ผิวหนังออก (Lipectomy) 71

 การดูดไขมัน (Liposuction) 71

 ศัลยกรรมซ่อมแซมบริเวณหน้าท้อง (Abdominoplasty) 72

 Panniculectomy 73

การศัลยกรรมแก้ไขความผิดปกติของเนื้อเยื่อผิวหนัง (Reconstructive Plastic Surgery) 73

 ศัลยกรรมพลาสติกเพื่อแก้ไขความผิดปกติของเนื้อเยื่อ (Reconstructive Plastic Surgery) 73

 แผ่นเนื้อเยื่อผิวหนัง (Skin Flaps) 73

 แผ่นเนื้อเยื่อผิวหนังกล้ามเนื้อ (Musculocutaneous Flaps) 73

 การปะชิ้นเนื้อเยื่อแบบอิสระ (Free Flaps) 75

การยืดขยายตัวของผิวหนัง (Skin Expansion) 76

แสงเลเซอร์ (Lasers) 76

การรักษาแผลที่บาดเจ็บ (Repair of Traumatic Injuries) 77

 แผลแตกบริเวณใบหน้า (Facial Fractures) 77

 การตัดอวัยวะจากการบาดเจ็บ (Traumatic Amputations) 78

เล็บผิดปกติ (Nail Disorders) 79

39 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บจากแผลไหม้ (Management of Clients with Burn Injury) 83

ผศ.ดร. อรพรรณ โตสิงห์

สาเหตุ (Etiology) 83

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factors) 85

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 86

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 90

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 95

ระยะฉุกเฉิน (Emergency phase) 95

ระยะวิกฤติ (Acute Phase) 104

ระยะฟื้นฟู (Rehabilitation phase) 115

11 ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว (Mobility disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาระบบกล้ามเนื้อและโครงกระดูก (Anatomy and Physiology Review: The Musculoskeletal System) 122

รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

40 การประเมินระบบกล้ามเนื้อและโครงกระดูก (Assessment of the Musculoskeletal System) 132

รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

ประวัติ (History) 132

ข้อมูลส่วนบุคคล 132

ความเจ็บป่วยในปัจจุบัน 133
 ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต (Past Health History) 134
 ประวัติครอบครัว 135
 ประวัติจิตสังคม 135
 การตรวจตามระบบ 136

การตรวจร่างกาย 137

การตรวจทั่วไประบบกล้ามเนื้อและโครงกระดูก 137
 การประเมินการทำงานของเส้นประสาทและหลอดเลือด
 (Neurovascular assessment) 140

การตรวจเพื่อวินิจฉัยโรค (Diagnostic Tests) 140

วิธีการตรวจโครงสร้างของอวัยวะแบบไม่เป็นอันตราย
 (Noninvasive Test of Structure) 140
 การตรวจภาพรังสี (Radiography) 140
 Magnetic Resonance Imaging (MRI) 145
 วิธีการตรวจโครงสร้างอวัยวะแบบมีความไม่สุขสบาย หรือ
 เสี่ยงต่ออันตรายได้ (Invasive Tests of Structure) 146
 การตรวจด้วยสารกัมมันตรังสี (Radionuclide Imaging) 146
 การตรวจอื่นๆ 147

41 การจัดการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีความผิดปกติของ กล้ามเนื้อและโครงกระดูก (Management of Clients with Musculoskeletal Disorders) 149

รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

ความผิดปกติของกระดูกจากความเสื่อม

(Degenerative bone disease) 149

โรคข้อเสื่อม (osteoarthritis) 149

โรคทางเมตาบอลิซึมของกระดูก (Metabolic Bone Disorders) 172

โรคกระดูกพรุน (osteoporosis) 172

โรคพาเก็จ (Paget's Disease) 183

โรคกระดูกนุ่ม (Osteomalacia) 184

โรคเก๊าท์ และโรคข้ออักเสบเก๊าท์ (Gout and Gouty arthritis) 185

ลักษณะผิดรูปของโค้งกระดูกสันหลัง

(Spinal Column Deformities) 186

โรคหลังคด (Scoliosis) 186

หลังโก่ง (Kyphosis) 188

หลังแอ่น (Lordosis) 188

กระดูกติดเชื้อ 189

กระดูกอักเสบติดเชื้อ (Osteomyelitis) 189

ข้ออักเสบติดเชื้อ (Septic Arthritis) 190

เนื้องอกของกระดูก (Bone Tumors) 191

มะเร็งกระดูก (Malignant Bone Tumors) 191

โรคของเท้า (Disorders of the Foot) 193

Hallux Valgus (Bunions) 193

Morton's Neuroma (Plantar neuroma) 194

Hammer Toe 194

โรคของกล้ามเนื้อ (Muscular disorders) 195

โรคกล้ามเนื้อฝ่อ/ลีบ (Muscular dystrophy: MD) 195

42 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บ หรือ

การใช้เกินของกล้ามเนื้อและโครงกระดูก

(Management of Clients with

Musculoskeletal Trauma and Overuse)

199

รศ. วรณี สัตยวิวัฒน์

กระดูกหัก (Fractures) 199

กระดูกหักเฉพาะแห่ง 221

กระดูกสะโพกหัก (Hip Fracture) 221

Condyle ของกระดูกต้นขาหัก (Condylar Fractures) 231

กระดูกเชิงกรานหัก (Pelvic Fractures) 232

กระดูกสะบ้าหัก (Patellar Fractures) 232

กระดูกแข้งและกระดูกน่องหัก (Tibial and Fibular Fractures) 232

กระดูกเท้าหัก (Foot Fractures) 233

กระดูกข้อมือหัก (Upper Extremity Fracture) 233

ข้อหลุดและข้อเคลื่อน (Dislocation and Subluxation) 234

การบาดเจ็บทางการกีฬา (Sport Injuries) 235

กลุ่มอาการจากการใช้เกิน (Over Use Syndromes) 235

ระยางค์ล่างของร่างกาย (Lower Extremities) 236

ระยางค์บนของร่างกาย (Upper Extremities) 239

กล้ามเนื้อเคล็ด (Strain) 240

การบาดเจ็บของเอ็นยึดข้อ/ข้อพลง (Sprains) 240

การฉีกขาดของเอ็นกล้ามเนื้อกลุ่ม Rotator Cuff

(Rotator Cuff Tear) 241

การบาดเจ็บของเอ็นไขว้หน้าข้อเข่า

(Anterior Cruciate Ligament Injuries) 241

การบาดเจ็บของหมอนรองเข่า (Meniscal Injuries) 243

การกลับมาเคลื่อนไหวได้อีกภายหลังได้รับบาดเจ็บ 243

12 ความผิดปกติในระบบรับสัมผัส (Sensory Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาตาและหู

(Anatomy and Physiology Review:

The Eyes and Ears) 248

รศ. ดร. มิ่งศรี ศรีมรกต, อาจารย์สุชาติ ภัทรมงคลฤทธิ์

43 การประเมินทางตาและหู

(Assessment of The Eyes and Ears) 259

ดร. ปรางทิพย์ ฉายพุทธ, อาจารย์สุชาดา ภัทรมงคลฤทธิ์

การตรวจประเมินทางตา 259

การซักประวัติ 259

ข้อมูลส่วนบุคคล 259

อาการปัจจุบัน 259

ประวัติสุขภาพและความเจ็บป่วยในอดีต

(Past Health History) 260

ประวัติครอบครัว 261

ประวัติด้านจิตสังคม 262

ซักประวัติทั้งระบบ (Review of System) 262

การตรวจร่างกาย (Physical Examination) 262

การตรวจภายนอกตา (External Eye) 262

การตรวจภายในลูกตา (Internal eye) 268

การตรวจต่างๆ เพื่อการวินิจฉัย 271

Fundus photography 271

Exthalmometry 271

รังสีวินิจฉัยทางตา (Ophthalmic radiography) 271

การตรวจเอกซเรย์ด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

(Magnetic Resonance Imaging: MRI) 271

การตรวจด้วยอัลตราซาวด์ (Ultrasonography) 271

Ophthalmodynamometry 272

การตรวจการทำงานของเรตินาด้วยไฟฟ้า

(Electroretinography: ERG) 272

การตรวจการทำงานของเส้นประสาทตาด้วยคลื่นไฟฟ้า

(Visual evoked response: VER) 272

การตรวจดูเส้นเลือดโดยการฉีดสีฟลูออเรสเซิน

(Fluorescein angiography) 272

การประเมินที่เกี่ยวข้องกับหู 732

การซักประวัติ 732

ข้อมูลส่วนบุคคล 732

การซักประวัติปัจจุบัน (Current Health) 732

ประวัติอดีต 275

ประวัติความเจ็บป่วยในครอบครัว 276

ประวัติจิตสังคม 276

การตรวจในแต่ละระบบ (Review of Systems) 276

การตรวจร่างกาย 276

การดูและการคลำ 277

การทดสอบการได้ยิน 279

การทดสอบการทำงานของเวสติบูลา (Vestibular Acuity) 280

การตรวจพิเศษเพื่อวินิจฉัย 281

การตรวจโครงสร้างหู 281

การทดสอบหน้าที่ของประสาทการได้ยิน 282

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ 284

44 การจัดการพยาบาลผู้ที่มีความผิดปกติทางตา

(Management of Clients with Visual

Disorders) 285

อาจารย์สุชาดา ภัทรมงคลฤทธิ์

ต้อหิน (Glaucoma) 285

ต้อหินชนิดต่างๆ (classification) 286

ต้อกระจก (Cataract) 293

ความผิดปกติของจอประสาทตา 297

จอร์ับภาพลอกหลุด หรือจอประสาทตาลอก 297

โรคเบาหวานที่จอประสาทตา หรือเบาหวาน ขึ้นตา

(Diabetic Retinopathy) 300

Retinitis pigmentosa 301

จอร์ับภาพชัดเสื่อมในวัยสูงอายุ

(Age-related macular degeneration: AMD) 302

จอร์ับภาพชัดเสื่อมชนิดแห้ง (Dry Macular Degeneration) 302

จอร์ับภาพชัดเสื่อมชนิดเปียก (Wet Macular Degeneration) 302

เส้นเลือดแดงที่จอประสาทตาอุดตัน (Retinal artery occlusion) 304

ความผิดปกติของกระจกตา (Corneal Disorder) 305

กระจกตาฝ่อ (Corneal Dystrophies) 305

กระจกตาอักเสบหรือกระจกตาติดเชื้อ

(Corneal Infection: Keratitis) 307

โรคของยูเวีย: ยูเวียอักเสบ (Uveal tract Disorders: Uveitis) 309

Malignant Ocular Tumor 309

Ocular Melanoma 309

เนื้องอกของเปลือกตา (Eyelid Tumors) 311

ความผิดปกติของเปลือกตา ต่อม้ำตา และ เยื่อตา

(Eyelid, Lacrimal, and Conjunctival Disorders) 311

โรคตาแห้ง (Dry eye syndrome) 311

สายตาดัดปกติ (Refractive Disorders) 312

สายตาสั้น (Myopia) 312

สายตายาว (Hyperopia) 313

สายตาเอียง (Astigmatism) 313

อาการแสดงทางตาที่เกิดจากความผิดปกติของโรคทางระบบ

โรคต่อมไร้ท่อ: Graves' Disease (Ocular Manifestations of the Systemic Disorders) 314

Endocrine Disorders : Graves' Disease 314

ความผิดปกติจากโรครูห์มาตอยด์และเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน

(Rheumatoid and Connective Tissue Disorders) 315

ความผิดปกติของระบบประสาท (Neurologic Disorders) 315

ความผิดปกติของโรคหลอดเลือดไหลเวียน

(Circulatory Disorders) 315

ความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกัน (Immunologic Disorders) 316

Lyme Disease 316

45 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ ทางการได้ยินและการทรงตัว (Management of Clients with Hearing and Balance Disorders)

319

ดร. ปรางทิพย์ ฉายพุทธ

การได้ยินบกพร่อง (Hearing impairment) 319

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 319

การป้องกันและคัดกรองผู้ป่วย 323

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 324

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 324

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 326

อาการปวดหู (Otagia) 334

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 334

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 337

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 338

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 338

ความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับการทรงตัว 343

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 344

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 346

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 346

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 347

ประวัติสุขภาพในปัจจุบัน 384

ประวัติสุขภาพในอดีต 385

ประวัติสุขภาพในครอบครัว 386

ประวัติทางจิตสังคม 386

การตรวจสอบระบบประสาท 386

การตรวจร่างกาย 386

สัญญาณชีพ 387

สภาวะทางจิตใจ 388

ศีรษะ คอ และหลัง 391

เส้นประสาทสมอง 391

ระบบเคลื่อนไหว 395

หน้าที่ของระบบรับความรู้สึก 397

การทดสอบรีเฟล็กซ์ (Reflex Activity) 399

ระบบประสาทอัตโนมัติ (Autonomic Nervous System) 404

การประเมินการทำงาน (Functional Assessment) 404

การประยุกต์ทางคลินิก (Clinical Applications) 404

การทดสอบเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Test) 405

การตรวจโครงสร้างของร่างกายแบบไม่คุกคาม

(Noninvasive Tests of Structure) 405

การถ่ายภาพด้วยคลื่นแม่เหล็ก

(Magnetic Resonance Imaging: MRI) 407

การตรวจการทำหน้าที่ของร่างกายแบบไม่รุนแรง

(Noninvasive Tests of Function) 407

การตรวจโครงสร้างของร่างกายแบบคุกคาม

(Invasive Tests of Structure) 411

การตรวจการทำหน้าที่ของร่างกายแบบคุกคาม

(Invasive Tests of Function) 417

47 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่หมดสติหรือสับสน

(Management of Comatose or Confused

Clients) 421

ผศ. อรุณ นุรักษ์เช

ความผิดปกติของการรู้สึกตัว (Disorders of Consciousness) 421

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 422

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 424

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 424

การวินิจฉัย 426

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 427

ผู้ป่วยภาวะสับสน (Confusional States) 439

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 439

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 440

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 440

13 สติปัญญาและการรับรู้ที่ผิดปกติ

(Cognitive and Perceptual Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา ของระบบประสาท

(Anatomy and Physiology Review: The Neurologic

System) 354

ผศ.ดร. วัลย์ลดา ฉันทน์เรืองวณิชย์

46 การประเมินทางระบบประสาท

(Assessment of The Neurologic

System) 377

ผศ.ดร. วัลย์ลดา ฉันทน์เรืองวณิชย์

ประวัติผู้ป่วย 377

ข้อมูลชีวประวัติและคุณลักษณะ

(Biographical and Demographic Data) 384

48 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับสมองใหญ่ (Management of Clients with Cerebral Disorders) 447

ผศ. อรุณ นุรักษ์เช

- ความผิดปกติเกี่ยวกับการชัก (Seizure disorders) 447
โรคลมชัก (Epilepsy) 447
ภาวะชัก (Seizures) 459
ภาวะชักอย่างต่อเนื่อง (Status Epilepticus) 459
เนื้องอกสมอง (Brain Tumors) 460
การพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดในสมองแตก (Hemorrhagic cerebrovascular disease) 472
เลือดออกใต้ชั้นเนื้อเยื่อ (SAH) 472
Arteriovenous Malformations (AVM) 477
ภาวะติดเชื้อ (Infections) 478
เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากแบคทีเรีย (Bacterial Meningitis) 478
พิษของแบคทีเรีย (Bacterial Toxins) 480
ฝีในสมอง (Brain Abscess) 480
การติดเชื้อชนิดอื่น ๆ ของระบบประสาทกลาง (Other sources of CNS Infections) 481
ปวดศีรษะ (Headache) 481
การแบ่งชนิดและสาเหตุ (Classification and Etiology) 481
สาเหตุอื่น ๆ ของการปวดศีรษะ (Other Causes of Headache) 485

49 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Management of Clients with Stroke) 489

ผศ.ดร. วัลย์ธิดา ฉันทน์เรืองวณิชย์

- โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) : ขอบเขตของปัญหา 489
สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 490
พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 493
อาการแสดง (Clinical Manifestations) 494
การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 502
ภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราว (Transient Ischemic Attacks : TIAs) 523
สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 523
พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 523
อาการแสดง (Clinical Manifestations) 524
การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 524
การให้ความรู้กับสาธารณชนหรือบุคคลทั่วไปและผู้ป่วย (Client and Public Education) 526

50 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบประสาทส่วนปลาย (Management of Clients with Peripheral Nervous System Disorders) 529

ผศ. ดร. จงจิต เสน่หา

- การปวดหลังส่วนล่าง 529
ความผิดปกติของหมอนรองกระดูกส่วนคอ 541
กลุ่มอาการภายหลังเป็นโปลิโอ 543
ความผิดปกติของไขสันหลัง 544
ไซลิงค์โกมายอีเลีย 544
รอยโรคของหลอดเลือดไขสันหลัง 545
มายอีโลมาลาเซีย 545
ฮีมาโตมายอีเลีย 545
ซิฟิลิสระบบประสาท 545
รอยโรคของนิวโรนตัวบนที่ควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว (อัมพาตมอเตอร์นิวโรน ลีชั่น) 546
รอยโรคของนิวโรนตัวล่างที่ควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว (โลเวอร์มอเตอร์นิวโรน ลีชั่น) 546
เนื้องอกไขสันหลัง 546
ความผิดปกติของเส้นประสาทสมอง 547
ไตรเจมิกนัล นิวรัลเจีย 547
อัมพาตแบบเบลล์ (เบลล์พัลซีส) 549
ความผิดปกติของเส้นประสาทส่วนปลาย (Peripheral Neuropathy) 549
ความผิดปกติที่เกิดจากการบาดเจ็บสะสม (Cumulative Trauma Disorders: CTDs) 550
กลุ่มอาการคาร์ปัล ทันเนล (Carpal Tunnel Syndrome: CTS) 552
การบริหารจัดการ 552
กลุ่มอาการคิวบิตัล ทันเนล (Cubital Tunnel Syndrome) 553
กลุ่มอาการทาลซัล ทันเนล (Tarsal Tunnel Syndrome) 554
การดึงรั้ง ดูพูทเรน (Dupuytren's Contracture) 554
ถุงน้ำในปมประสาท (Ganglion cyst) 554
เนื้องอกของเส้นประสาทส่วนปลาย (Peripheral Nerve Tumors) 555
เส้นประสาทส่วนปลายบาดเจ็บ 555

51 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติจากความเสื่อมทางระบบประสาท (Management of Clients with Degenerative Neurological Disorders) 557

ผศ. วันดี โดสุขศรี

- โรคอัลไซเมอร์และความเกี่ยวข้องกับโรคความจำเสื่อม 558

ชนิดของโรคความจำเสื่อม (Dementia) 558
 สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 559
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 561
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 562
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 563

โรคพาร์กินสัน (Parkinson's Disease) 569

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 571
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 572

โรค Creutzfeldt - jakob 575

อาการแสดง (Clinical Manifestations) 575
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 575

Huntington's Disease 576

พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 576
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 576
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 576

โรคของปลอกหุ้มรอบเส้นใยประสาทเสื่อม

(Multiple sclerosis: MS) 577

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 577
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 578
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 578
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 580

โรคอัมพาต (Paralytic diseases) 583

กลุ่มอาการกิลแลงเบอเอร์ (Guillain-Barre) 583
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 584
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 585
 มัยแอสทีเนีย แกรวิส (Myasthenia gravis: MG) 586
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 586
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 587
 Eaton - Lambert (Myasthenic) syndrome 589
 Amyotrophic lateral sclerosis 589
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 589
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 590

52 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลัง

(Management of Clients with Spinal

Cord Injury) 593

รศ. วรณีย์ สัตยวิวัฒน์

การบาดเจ็บไขสันหลัง 593

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 593
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 596
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 597
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 601

53 การจัดการพยาบาลผู้ป่วย ที่มีความผิดปกติทาง รูห์มาติก (Management of Clients with Rheumatic Disorders) 627

ผศ. วันดี ไตสุขศรี

ภูมิคุ้มกันตนเอง 630

โรคข้ออักเสบรูห์มาตอยด์ (Rheumatoid Arthritis: RA) 631

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 632
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 632
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 633
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 640

ความผิดปกติของเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน 657

Systemic Lupus Erythematosus (SLE) 657

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 658
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 658
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 658
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 658

Systemic Sclerosis (scleroderma) 664

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 664
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 664
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 664
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 664

ข้อกระดูกสันหลังพิการ (Spondyloarthropathies) 669

การติดแข็งของข้อต่อกระดูกสันหลัง

(Ankylosing spondylitis : AS) 670

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 670
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 671
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 671

Reactive Arthritis (Reiter's Syndrome) 674

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 674
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 674
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 675

โรคข้ออักเสบสะเก็ดเงิน (Psoriatic Arthritis) 675

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง (Etiology and Risk Factors) 676
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 676
 การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 676

Fibromyalgia Syndrome 678

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 678

Idiopathic Inflammatory Myopathy

(polymyositis and dermatomyositis) 678

สาเหตุ (Etiology) 679
 พยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology) 679
 อาการแสดง (Clinical Manifestations) 679

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 680

ถุงเบอส์ซ้ออักเสบ (Bursitis) 682

การจัดการผลลัพธ์ (Outcome Management) 683

หลอดเลือดอักเสบ (Vasculitis) 683

Polymyalgia Rheumatica 683

Giant Cell Arteritis 684

โรคเนื้อเยื่อเกี่ยวพันชนิดผสม

(Mixed connective tissue disease) 684

Lyme disease 684

เล่ม 4

14 ความผิดปกติของหลอดเลือดและระบบไหลเวียนโลหิต

(Circulatory Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยา ของระบบไหลเวียนเลือด

(Anatomy and Physiology Review: The Circulatory Systems)

นาวาอากาศตรีหญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ

54 การประเมินสภาพผู้ป่วยระบบหลอดเลือด

(Assessment of the Vascular System)

นาวาอากาศตรีหญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ

55 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะความดันโลหิตสูง

(Management of Clients with Hypertensive Disorders)

นาวาอากาศตรีหญิงจุฬารัตน์ เพชรวิเศษ,

นาวาอากาศโทหญิงบุญยอร์ ทิมภิญญา,

นาวาอากาศตรีหญิงวิไลลักษณ์ ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา

56 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบ

หลอดเลือด

(Management of Clients with Vascular Disorders)

ผศ. เรณู อาจสาลี

15 ความผิดปกติของหัวใจและหลอดเลือด

(Cardiac disorders)

57 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาโครงสร้าง

ของหัวใจผิดปกติ (Management of Clients with

Structural Cardiac Disorders)

ผศ. ดร. อุษาวดี อัสตริวิเศษ

58 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาการเต้นของ

หัวใจผิดจังหวะ

(Management of Clients with Dysrhythmias)

ผศ. ดร. อุษาวดี อัสตริวิเศษ

59 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาหลอดเลือดหัวใจ

โคโรนารี (Management of Clients with CAD)

ดร. นภาพร วาณิชย์กุล

16 ความผิดปกติของระบบการหายใจ

(Oxygenation Disorders)

ทบทวนกายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบหายใจ

(Anatomy and Physiology Review: The Respiratory System)

รศ. สมคิด โพธิ์ชนะพันธ์ุ์

60 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ

เกี่ยวกับปอด (Management of Clients with Parenchymal

and Pleural Disorders)

ผศ. อรุณ นุรักษ์เช

61 การจัดการพยาบาลในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติ

ของปอดอย่างเฉียบพลัน (Management of Clients with

Acute Pulmonary Disorders)

ผศ. วรนุช เกียรติพงษ์ถาวร

62 ทรรศนะของภาวการณ์ติดเชื้อ

(Perspectives on Infectious Disorders)

อาจารย์อัสรา อวารณ

17 ความผิดปกติของระบบปกป้อง: ระบบสังเคราะห์เม็ดเลือด

(Protective Disorders: The Hematopoietic System)

63 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาความผิดปกติ

ของระบบภูมิคุ้มกัน (Management of Clients with

Immune Disorders)

ผศ. คัดนงค์ นาคสวัสดิ์

64 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มอาการ

ภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Management of Clients with

Acquired Immuno Deficiency Syndrome)

ผศ. ธัญญลักษณ์ วาณิชวิชัย, อาจารย์วัชรภรณ์ เขียววัฒนา

65 การจัดการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาว

และมะเร็งต่อมน้ำเหลือง (Management of Clients

with Leukemia and Lymphoma)

ผศ. ดร. จงจิต เสน่หา